

Zakończono debatę nad planem gospodarczo-społecznego rozwoju Kraju Rad XXVII Zjazd KPZR

MOSKWA (PAP) — We środę, w ósmym dniu obrad XXVII Zjazdu KPZR delegaci zakończyli dyskusję nad referatem na temat głównych kierunków gospodarczego i społecznego rozwoju ZSRR na lata 1986—1990 i na okres do roku 2000 wygłoszonym w poniedziałek przez przewodniczącego Rady Ministrów ZSRR NIKOLAJA RYŻKOWA.

Sprawom wzrostu produkcji ród podzielił swe wystąpienie I sekretarz Kocketawskiego Obwodowego Komitetu KPZR Machaj Sagdiew. Powiedział, iż zadaniem obwodu jest wyprodukowanie co roku do 4 mln ton ród. Jednak możliwości w tym zakresie nie są w pełni wykorzystywane. Realizacja zadań hamowana jest wskutek niskiej urodzajności, oraz braku sprzętu technicznego i nawozów sztucznych. Wymaga również poprawy organizacji pracy. Dyrektor Kombinatu nowolipskiego Iwan Francienko mówił o konieczności przyspieszenia modernizacji hutnictwa żelaza. Ostro skrytykował organa planowania oraz Ministerstwo Budowy Maszyn Ciągłych za błędy, które do-

prowadziły do zahamowania tempa modernizacji zakładów hutniczych. Dla organizacji partyjnej obwodu Irkutskiego właściwe podejście do problemów rozwoju społeczno-gospodarczego znalazło realne odzwierciedlenie w uchwałach KC KPZR i Rady Ministrów ZSRR o środkach w zakresie dalszego kompleksowego rozwoju obwodu do 1995 roku, podjętej w końcu ub.r. — powiedział sekretarz Irkutskiego Obwodowego Komitetu KPZR Wasilij Sitnikow. Dokument ten — podkreślił — jest konkretnym potwierdzeniem tego, że przyspieszony rozwój sił twórczych Syberii i Dalekiego Wschodu stanowi część strategii gospodarczej partii. Przed

obwodem w bieżącej 5-latec stają wielkie zadania. Po zakończeniu dyskusji nad referatem wygłoszonym przez Nikołaja Ryżkowa, w której wzięło udział ponad 20 delegatów, XXVII Zjazd KPZR jednomyślnie zatwierdził główne kierunki gospodarczego i społecznego rozwoju ZSRR na lata 1986—1990 i do roku 2000. Przewodniczący posiedzeniu zjazdowemu, członek Biura Ciąg dalszy na str. 2

Spotkanie w Budapeszcie

WARSZAWA (PAP) — W najbliższych dniach w Budapeszcie odbędzie się spotkanie wice ministrów spraw zagranicznych Państw-Stron Układu Warszawskiego, z udziałem przewodniczącego delegacji ZSRR na rozdźwięk — amerykańskie rokowania w Genewie w sprawie zbrojeń jądrowych i kosmicznych, amb. Wiktor Karpowa.

III Kongres Nauki Polskiej rozpoczął obrady

W roboczej i rzeczowej atmosferze

Wczoraj w Warszawie rozpoczął się III Kongres Nauki Polskiej. W obradach tego forum uczonych uczestniczy 1200 reprezentantów wszystkich dziedzin wiedzy, wszystkich galei i ośrodków nauki polskiej. W toku trzydniowych obrad plenarnych kongresu, które poprzedzone były wielomiesięczną dyskusją nad tematami kongresowymi w środowiskach naukowych, a także obradami 16 zespołów problemowych kongresu — jego uczestnicy przedyskutują strategię rozwoju nauki polskiej, kierunki polityki naukowej państwa i zadania uczonych w społeczno-gospodarczym rozwoju kraju. Ocenia także obecny stan nauki polskiej w świetle uchwały poprzedniego kongresu sprzed 13 lat oraz na tle obecnego rozwoju nauki światowej.

Zagajenie prof. J. Koszarskiego Obrady kongresu otworzył przewodniczący jego Komite-

mier Zbigniew Messner. (Tekst wystąpienia zamieszczamy oddzielnie).

Wystąpienie B. Miśkiewicza...

Jak stwierdził w swoim wystąpieniu minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Benon Miśkiewicza, zasadnicze zmiany w stosunkach między nauką, gospodarką i polityką nastąpiły pod wpływem decyzji VII i VIII plenarnych posiedzeń KC PZPR z 1970 i 1971 r. oraz VI Zjazdu PZPR. Opracowano wówczas po raz pierwszy w naszym kraju wieloletni plan badań naukowych, obejmujący tzw. problemy węzłowe, o dużym

stawili pokrótce działania, które doprowadziły do zwolnienia kongresu i poprzedziły jego obrady plenarne. W imieniu kierownictwa partii i państwa, z upoważnienia I sekretarza KC PZPR, przewodniczącego Rady Państwa Wojciecha Jaruzelskiego powitał uczestników III Kongresu Nauki Polskiej pre-

Wystąpienie premiera Z. Messnera

(OMÓWIENIE)

Kongres już na długo przed jego rozpoczęciem stał się wydarzeniem doniosłej rangi. Z jego obradami związane są określone nadzieje i oczekiwania. Stanowi on ważny krok na drodze uczynienia z nauki postępu technicznego istotnej siły przeobrażenia współczesnej rzeczywistości, wyznaczącej perspektywę rozwoju. Nauka wnosiła niemały wkład w budowę nowoczesnego przemysłu, modernizację rolnictwa, zmiany w

strukturze społeczeństwa. Kraj dysponuje ponad 1,5-milionową rzeszą kadr z wyższym wykształceniem. Stworzone zostały nowe ośrodki naukowe. Dokonał się ogromny postęp w demokratyzacji oświaty i upowszechnieniu kultury. Podstawowym zadaniem i obowiązkiem na obecnym etapie rozwoju jest modernizacja polskiej gospodarki, zwiększenie jej efektywności, unowocześnienie metod zarządzania. Ciąg dalszy na str. 2

Delegacja PZPR odwiedziła Instytut Naukowo-Badawczy

MOSKWA (PAP) — Sprawozdawcy PAP depeszują: Kolejny dzień pobytu w stolicy Kraju Rad delegacja PZPR na XXVII Zjazd KPZR z Wojciechem Jaruzelskim, a także Józefem Ciołkiem, Jerzym Romanikiem i Włodzisławem Natorfem spędziła

na eksperymentalnym Instytucie Naukowo-Badawczym „Enims” w Moskwie. Była to dla gości z Polski okazja do bezpośredniego bliźszego zapoznania się z doświadczeniami i doświadczeniami tej placówki, a zwłaszcza realizowaną w praktyce współpracą z podobnymi placówkami w naszym kraju, takimi jak Centralne Biuro Konstrukcyjne Obrabiarek w Pruszkowie, Fabryka Urządzeń Mechanicznych „Ponar” w Ostrowsku i Ośrodek Badań Konstrukcyjnych „Koprotech”. Należy podkreślić, że szerokie możliwości rozwoju tej współpracy stwarza długofalowy polsko-radziecki, kompleksowy program postępu naukowo-technicznego oraz plan rozwoju bezpośredniej współpracy między przedsiębiorstwami o podobnym profilu produkcyjnym w obu bratnich krajach.

I sekretarz KC PZPR i pozostali członkowie delegacji rozmawiali z konstruktorem, inżynierami, specjalistami Instytutu. Spotkali się z aktywnym tej placówki naukowo-badawczej i zaradczą produkcją. Podczas spotkania wielokrotnie skomentowano warunki pracy i warunki rozwoju nauki i techniki w naszym kraju, a także możliwości i kierunki rozwoju nauki i techniki w Związku Radzieckim.

W ramach delegacji PZPR na XXVII Zjazd KPZR w Moskwie, a także Józefem Ciołkiem, Jerzym Romanikiem i Włodzisławem Natorfem spędziła



Władomości dnia

Sekretarz generalny ONZ o głodzie

W NOWYM JORKU — 800 milio-

Eksplozja samochodu-pułapki

W BEJRUT — W środę rano w

Zakończenie 43 konferencji OJA

W ADDIS ABEBA — W stolicy

Wojskowo-gospodarcza pomoc USA

W DELHI — Wizytę w Waszyngtonie

Refleksje po feriach

Czy udane?

INFORMACJA WŁASNA

Dzieciom pozostały wspomnienia, które w wypracowaniach

Nie wątpię, że będą one pełne

Dla przykładu do Biłogostu

W Warszawie i w Warszawie

Bankier do żony:

Police no ty córki, a ja policzę

To jedna z dyktarek, jakie

Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

Gazeta Współczesna

DZIENNIK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nr 55 (10 747)

Białystok — Łomża — Suwałki, czwartek, 6.03.1986 r.

Wydanie 1, 2

Cena 8 zł

„Współczesna” wśród leśnych transportowców

Świeże powietrze i dłużyce

Na miejsce dotarliśmy o ósmej rano. Żadnych opadów, bezchmurnie, temperatura na zewnątrz minus 11 stopni. Spotkanie z ludźmi z ODDZIAŁU TERENOWEGO OŚRODKA TRANSPORTU LEŚNEGO W HAJNÓWCE zapowiada się wcale obiecująco.

Oto z czym borykają się transportowcy — między innymi — w Puszczy Białowiejskiej. Ze 123 kilometrów biegnących torów kolejki, znaczna część jest dokładnie zasypana. Na każdym kilometrze linii — o czym przekonaliśmy się — leży po kilkadziesiąt drzew powalonych przez

śnieżne nawisy (okładnie) na koronach. W dniu naszego pobytu w puszczy pracowali trzy składy kolejki. Ich ruchliwość była znacznie ograniczona z powodów wyżej wspomnianych. W jednym kierunku czynne były 32 km szlaku, w innym tylko 13. A przecież roboty przy odśnieżaniu trwały bez przerwy.

Te kolejki może przewieźć rocznicę. Różnie, od 70 do 80 tysięcy metrów sześciennych drewna, a były lata, że znacznie więcej, odpowiada kierownik OT-OTL — K. Bielawski.

Do „kolejarzy” docieramy na skróty — terenowym UAZ-em. Redakcyjna „limuzyna” została w Hajnówce. Trafiliśmy na załadunek świeżych kłociw na wagoniki. Przy pracy trzech ludzi: kierownik pociągu — brzmiało nawet dumnie — Tadeusz Szymański (od 17 lat w OTL), maszynista kolejki — Henryk Studziński (30 lat w OTL) i operator „farmera” — Aleksander Radzymin (w OTL od 1968 roku). Zdanie wyjaśnił: „farmer” jest dwuosobową maszyną do prawie wszystkich robót w lesie.

Jest lepiej niż było, ale nie ze wszystkim. Owszem, poprawie uległy warunki so-

cialne, a czy bytowe? Za to nie daliśmy głowy. Jeżdżąc na parowozie zarabiałem 600 złotych, przy stawce godzinowej 2,40 zł. Teraz mam — razem z nadgodzinami — ok. 17 tys. złotych, ale czy więcej za to kupię? Fakt, że pracuję nie 300, a 200—230 godzin w miesiącu i robota czystsza. Nie ma porównania młotowcu z dieslowym silnikiem a parowozem, który trzeba było węgłem „karmić”. No, robota jak robota. Raz lepiej, raz ciżej, ale — śmiejąc się dodaje — powietrze to mamy świeże, że ha!

Rzeczywiście, to jedyna zaleta, której wymienieniem podsumował swój monolog maszynista Szymański. Przez kilka minut przyglądamy się pracy operatora A. Radzimina. Wyposażony w potężne koła „farmer” uwija się obok torowiska, na którym stoją wózki kłociwce i co kilka minut wybiera spod śniegu kolejny kłoc; manewruje w przód, w tył, po czym kilkunastometrowy świeńk spada z wódek na wagonik.

— Załadunek zimą — kontynuuje Radzymin — to podwójna robota. Trzeba wyrwać kłoc spod śniegu, obić ten śnieg, sprawdzić długość, a dopiero potem ładować. Przy tym należy pamiętać o ładowaniu na przemian — raz czoło, raz czub. Sztuki łyż ze załadunku mogą spowodować rozjechanie się wózków, a wtedy... awaria gotowa.

Oprócz świeżego powietrza (już po krótkim czasie daje się ono nam we znaki) — nawiązuje do żartu Studzińskiego — niewiele jest plusów w tej robocie. Do kłosa się nie wyskoczy po drugie śniadanie. Jak chce się zarobić to nie ma co marzyć o powrocie do domu kilka minut po trzeciej. Wracamy o 18, i o 18-tej, różnie bywa. Drugie śniadanie i obiad zabieramy ze sobą. A w puszczy, przy tej robocie, apetyt dopisuje. Całe szczęście, że ciągamy za sobą budę — pokazuje na wagon przypominający osobowy — tam można ogrzać się i spokojnie zjeść. Tak, tak, dostajemy zupy regeneracyjne, ale

— ...to co ja biorę do lasu, to dziennie mała rodzinę bym wyżywił. Robota ciężka to i apetyt dopisuje.

NA ZDJĘCIU: kierownik pociągu — Tadeusz Szymański.

— ...to co ja biorę do lasu, to dziennie mała rodzinę bym wyżywił. Robota ciężka to i apetyt dopisuje.

NA ZDJĘCIU: załadunek kłociw na wagoniki.

— Załadunek zimą — kontynuuje Radzymin — to podwójna robota. Trzeba wyrwać kłoc spod śniegu, obić ten śnieg, sprawdzić długość, a dopiero potem ładować. Przy tym należy pamiętać o ładowaniu na przemian — raz czoło, raz czub. Sztuki łyż ze załadunku mogą spowodować rozjechanie się wózków, a wtedy... awaria gotowa.

Po trzy, cztery kłocy wy-ciągarka holuje do góry. Siągają się, przesuwają, ale na samochodzie przy-bywa drewna.

NA ZDJĘCIU: załadunek kłociw na wagoniki.

Pomoc dla pracowni protetycznych

Wkrótce skończy się udręka

Jedynym bowiem producentem

Sztuczne zęby wykonywane

To zaś wraz z aktualną produkcją

W tym celu

W tym celu

W tym celu

W tym celu

W jutrzejszym Magazynie

Głównym tematem publikacji będą sprawy kobiet — wielkie i małe. Jest bowiem dobra tradycja, by naszym Paniom również „Gazeta” złożyła ukłon.

★ Nie będąc nigdy żoną — miała mnóstwo dzieci. Nie będąc babcią — ma gromadę wnuków (...) Jest drobnej postury, ale duch ma obryzma — tak opisuje JAN BRZE-SKI o Annie Hajmowicz. Bohaterka reportażu dowodzi, że żyć można godnie mimo przeciwności, że wypełnianie matczynych obowiązków może być radością mimo kósmaru, jaki nieraz funduje los, bo „CZŁOWIEK PO TO ŻYJE...” — właśnie po co? Odpowiedź w Magazynie.

★ Już ponoć w starożytnym Rzymie... — to nie anegdota, lecz początek opowieści o kobietach, które brały się za medycynę. I tak np. mimo że Renesans przyniósł rozwój światłej myśli, właśnie wtedy odepchnięto, panie od leczenia. Cóż, światem rzadziły mężczyźni.

★ Ależ one mają charakter! — chciałoby się zakrzyknąć, czytając opowieść o pani Rusieckiej, która nie dość, że była znakomitą lekarzem, to wykrywała także trucieleli.

★ Publikujemy też trzech odcinek wspomnień lotnika znanego Nila.

★ Stary Arab chwytł mnie za rękę — ciągnę do siebie. Odbiera aparat. Wyciągam z paczki „Klubowego”. Bierze w śladę palce, długo ogląda waga i krzywiąc nos, momentalnie odchodzi z wielkim. Obratony?

★ To fragment opowieści pod tytułem: „W NAGRODĘ DA-LEKIE KRAJE”.

★ Prokurent wpada do pokoju: — Panie pryncypale. Kasjer uciekł! Bankier do żony: — Policz no ty córki, a ja policzę pieniądze.

To jedna z dyktarek, jakie zamieszczamy również w jutrzejszym Magazynie.

III Kongres Nauki Polskiej

Cląg dalszy ze str. 1

znaczeniu dla modernizacji gospodarki, dla rozwoju nauki i kultury. System programów centralnie sterowanych w dużym stopniu spełnił oczekiwania zarówno władz, jak i świata nauki.

Ostatni okres rozwoju nauki w Polsce otwiera rok 1980, w którym z całą ostrością wystąpił kryzys gospodarczy i społeczno-polityczny. Nastąpił spadek aktywności naukowej, obniżenie uległo poziom dydaktyki i pracy wychowawczej.

Wielkiego znaczenia rozwojowi nauki nadały skuteczne uchwały IX Zjazdu KPZR. W wyniku konsekwentnej polityki uznawania twórczości roli środowiska naukowego, łączonej z formułowaniem konkretnych zadań i zadań, w których z całą ostrością wystąpił kryzys gospodarczy i społeczno-polityczny. Nastąpił spadek aktywności naukowej, obniżenie uległo poziom dydaktyki i pracy wychowawczej.

Wystąpienie Z. Szalajdy

Przewodniczący Komitetu ds. Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów wicepremier Zbigniew Szalajda zwrócił uwagę, że nigdy

w przeszłości rozwój gospodarki i rozwiązywanie głównych problemów naszego życia nie zależały tak silnie od nauki i postępu technicznego jak obecnie.

W ciągu ubiegłych kilkunastu miesięcy zmodyfikowana została strategia sterowania postępowaniem naukowo-technicznym. Zapewniony został wieloletni wpływ organów państwowych na tę dziedzinę, a jednocześnie przygotowane warunki, które powinny sprzyjać realizacji nowej strategii. Począwszy od obecnego roku tworzone jest Centralny Fundusz Rozwoju Nauki i Techniki. Powstał również Centralny Fundusz Dewizowy przeznaczony na import aparatury badawczej, materiałów do badań itp. Według ustaleń planu, udział wydatków na badania i rozwój w podzielnym dochodzie narodowym wzrastać będzie od 2,2 proc. w tym roku do ok. 3 proc. w 1990 r. Zakłada się przy tym zasadniczy wzrost wydatków na wdrożenia.

Zmodyfikowany został system planowania i realizacji badań, prac rozwojowych i wdrożeń. W nowym systemie wyodrębniono centralne programy badań podstawowych i programy badawczo-rozwojowe, a także zamówienia rządowe realizowane w czasie nie dłuższym niż 5 lat, a kończące się uruchomieniem produkcji no-

wych wyrobów lub zastosowaniem nowych technologii.

Zapewnienie niezbędnych środków na podstawowe kierunki badań i wdrożeń, rząd ma jednocześnie przeświadczenie, że najważniejsze jest uruchomienie oddolnego procesu innowacyjnego w przedsiębiorstwach i w całej gospodarce. Zadaniem centralnych funduszy jest stymulowanie i wspomaganie tego procesu.

Zadania nauki w Polsce do końca XX w. i w perspektywie początków następnego stulecia

Referat Prezydium Komitetu Organizacyjnego III KNP zatytułowany „Zadania nauki w Polsce do końca XX wieku i w perspektywie początków następnego stulecia” przedstawiał prof. Jan Koszowski. Podkreślił on, że kongres obraduje w trudnym dla świata okresie, na co składają się nie rozwiązywalny problem przystąpienia do wspólnoty międzynarodowej, niekorzystne zmiany środowiska przyrodniczego, wreszcie — zbrojenia i groźba wojny, która może doprowadzić do zagłady życia na naszym globie. Równocześnie nauka przeżywa rozwój, którego tempo trudno przewidywać do jakiegokolwiek okresu w przyszłości.

Polska ze swym potencja-

lem intelektualnym i gospodarczym mogła przyczynić się do krajów produjących w gospodarce i nauce — stwierdził uczony. Niedostateczna skuteczność działania oraz szczególnie trudności społeczne i gospodarcze spychały nas jednak do grupy państw pozostających w tyle. Nie znaczy to, że mamy się z tym godzić, mamy bowiem podstawowe przesłanki oraz dostateczny potencjał intelektualny, aby przejść do grupy krajów produjących. Aby tego dokonać, należy spełnić szereg warunków jasno wynikających z analizy i oceny rozwoju nauki polskiej, dokonanej w toku dyskusji i przygotowań do obecnego kongresu. Należy otworzyć przed nauką duże, a w ubiegłych latach bardzo ograniczone możliwości działania.

Wśród strategicznych celów i warunków rozwoju polskiej nauki mowa wymieniła zwiększenie nakładów finansowych, rozwój kadry naukowej, opracowanie jeszcze w tym roku programu inwestycyjnego w dziedzinie nauki i postępu technicznego, rozwój produkcji krajowej aparatury naukowej i kontrolno-pomiarowej, regularny dopływ zagranicznej literatury fachowej i informacji. Początkowo społeczeństwo odpowiedzialności nakazuje nam, aby te zwiększone nakłady przyniosły rezultaty w postaci wyższej efektywności badań i większych korzyści społecznych.

Dyskusja

Jako pierwszy w dyskusji zabrał głos prof. Witold Hensel, sekretarz Wydziału Nauk Społecznych PAN. Mówił o problemach łączących się z rozwojem i funkcją nauk społecznych mających do spełnienia ważną rolę, by człowiek był rzeczywistym podmiotem działania. Zwrócił uwagę na konieczność harmonijnego rozwoju całego obszaru tych nauk oraz integracji badań nie tylko w obszarze badań centralnych, ale i badań własnych poszczególnych placówek naukowych. Należy też pamiętać, że nauki społeczne są ściśle powiązane ze sferą ideologiczną i polityczną — powiedział. W nich też najpełniej ujawnia się marksistowski postulat samorealizacji i przeciwdziałania poczuciu alienacji jednostki. Mówca podkreślił, że nauki społeczne powinny w większym stopniu uwzględniać powiązanie problemów gospodarczych z procesem zmian zachodzących w stosunkach społecznych.

Prof. Ignacy Malecki, przewodniczący Komitetu Naukoznawstwa PAN, swoje wystąpienie poświęcił planom badań, perspektywicznym, problemom ich koordynacji oraz polskim specjalnościom w dziedzinie nauki i zagadnieniom związanym z bazą doświadczalną.

Z kolei prof. Julian Ławrynowicz, matematyk z Uniwersytetu Łódzkiego zasygnalizował najpilniejsze potrzeby środowiska naukowego dotyczące dostępu do literatury fachowej i specjalistycznej prasy, także międzynarodowej. Zwrócił uwagę na możliwość poprawienia sytuacji w tej dziedzinie, m.in. przez działania wymagające stosunkowo małych nakładów, np. poprzez budowę małej poligrafii, wyodrębnienie przedsiębiorstwa specjalizującego się jedynie w wydawnictwach naukowych oraz zapewnienie odpowiednio wyszkolonej kadry.

Trzej kolejni mówcy skoncentrowali się na zagadnieniach biologii, nauk rolniczych i leśnych i związanych z nimi problemach wyżywienia narodu.

Min. Stanisław Ziemia zwrócił uwagę na duży udział nauki i jej praktycznych rozwiązań w podnoszeniu efektywności gospodarki rolnej.

Dziś dalszy ciąg obrad.

KRYSTYNA POLAKOWSKA

XXVII Zjazd KPZR

Cląg dalszy ze str. 1

Politycznego KC KPZR, pierwszy zastępca przewodniczącego Rady Ministrów ZSRR Gejdar Aliejew poinformował że do XXVII Zjazdu napłynęło ponad 250 tysięcy listów od ludzi pracy, w których wyrażono zdecydowane poparcie dla polityki partii, stawiano

sprawy związane z przyspieszeniem społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. W wielu listach zawarte były też prośby i skargi. Mówca poinformował, że wszystkie skierowane do Zjazdu listy rozpatruje się w pierwszej kolejności, podejmując się niezbędnych kroków w sprawach, o których jest w nich mowa. Wiele

proponycji i uwag uwzględnionych zostało w trakcie opracowywania dokumentów na XXVII Zjazd KPZR. Ponadto Sekretariat Zjazdu rozpatrzył ponad 1800 odwołań od decyzji organów partyjnych.

Zjazd podjął uchwałę w sprawie informacji Sekretariatu Zjazdu i zalecił KC KPZR dokończenie prac związanych

z analizą listów i odwołań do XXVII Zjazdu KPZR, podjęcie niezbędnych kroków w celu realizacji zawartych w nich próśb, propozycji i uwag o bywaleci. Wśród na popołudniowym posiedzeniu delegatów przystąpił do kolejnego punktu porządku obrad — wyboru centralnych organów partii. W czwartek Zjazd KPZR będzie kontynuował obrady.

Uchwała XXVII Zjazdu KPZR w sprawie referatu politycznego KC

MOSKWA (PAP) — Oto niektóre najważniejsze tezy uchwały politycznej XXVII Zjazdu KPZR, ogłoszonej w środę wieczorem:

► Zjazd aprobuje stwierdzenia, wnioski i zadania zawarte w referacie politycznym KC i zaleca wszystkim organizacjom partyjnym, aby kierowały się nimi w swej pracy.

► Uznając niewątpliwie osiągnięcia czterdziestu lat upływność od uchwalenia trzeciego programu KPZR, zjazd zwraca uwagę na trudności i niedociągnięcia, które pojawiły się w latach siedemdziesiątych i na początku lat osiemdziesiątych, gdy obniżyło się tempo wzrostu gospodarki i wydajności pracy. Główną przyczyną było to, iż nie udało się osiągnąć porównywalnej roli w rozwoju gospodarki i do końca przezwyciężyć niekorzystne tendencje w rozwoju gospodarki, nadając jej wysoką dynamikę, stworzyć pole dla prawdziwej rewolucji technicznej, włączyć do tych procesów szerokie warstwy ludzi pracy.

► Zjazd zobowiązuje wszystkie organizacje partyjne, organa państwowe i gospodarcze, aby za podstawę swej działalności przyjęły skrupulatną realizację programów, założeń o przestawieniu gospodarki na tor intensywnego rozwoju. Główną wagę należy przelać na wskaźniki ilościowych na jakość i efektywność.

► Najważniejszą dźwignią intensyfikacji gospodarki jest radykalne przyspieszenie postępu naukowego i technicznego. Każde przedsiębiorstwo, przedsiębiorstwo i branża powinny mieć precyzyjny program stałej modernizacji produkcji.

► Przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego wymaga głębszej przebudowy mechanizmu gospodarczego, stworzenia całościowego, efektywnego i elastycznego systemu zarządzania, opartego na zasadzie centrum demokratycznego, systemu umożliwiającego pełniejszą realizację możliwości tkwiących w socjalizmie.

► Należy zwiększyć skuteczność kierownictwa centralnego w realizowaniu głównych zadań strategii gospodarczej partii, a jednocześnie zwiększyć rolę i samodzielność zjednoczeń i przedsiębiorstw. Ich zainteresowanie i odpowiedzialność za osiągnięcia jak najlepszych rezultatów końcowych na zasadach rzeczywistego rozrachunku gospodarczego, opłacalności i samofinansowania.

► Poprawa poziomu życia ludności powinna być nierozdzielnie związana ze wzrostem wkładu pracy każdego pracownika, każdego żołnierza. Należy ustanowić ścisłą zależność zarobku od wydajności i jakości pracy.

► Trzeba kategorycznie wykorzystać egalitaryzm, nie tolerować wypłat niezasłużonych premii, prowadzić bezkompromisową walkę z do-

chodami nie pochodzącymi z pracy. Konieczne są dodatkowe przedsięwzięcia w wymiarze w demagogów, grabieżców mienia socjalistycznego i łapowników.

► Nie powinno być żadnej pobłażliwości w walce z pijanizmem i alkoholizmem.

► Już w pięćdziesiątce 1986—1990 należy wyraźnie poprawić zaopatrzenie ludności w artykuły spożywcze. W tym celu trzeba znacznie zwiększyć samodzielność i inicjatywę kolektów i socjalistycznych, odzyskać się do nieefektywnej ingerencji w działalność produkcyjną kolektywów pracowniczych.

► Strategia przyspieszenia rozwoju obejmuje m.in. pogłębienie demokracji socjalistycznej. Trzeba jeszcze bardziej zdecydowanie umocnić rolę i doskonałość pracę rad terenowych, zwiększyć ich samodzielność i odpowiedzialność. Zjazd uważa za słuszną i na czasie postawienie sprawy udoskonalenia systemu wyborczego.

► Związki zawodowe powinny z większą konsekwencją i wytrwałością bronić interesów ludzi pracy. Aby zwiększyć rolę związków zawodowych, Komsołom i innych organizacji, należy rozszerzyć krąg zagadnień, o których organa państwowe mogą decydować tylko przy udziale lub za wstępną zgodą tych organizacji. A także przyznać im prawo wstrzymywania w pewnych wypadkach wykonania decyzji administracyjnych.

► Należy rozszerzyć krąg spraw rozstrzyganych samodzielnie przez kolektywy pracownicze. Zjazd popiera propozycje powołania na szczeblu przedsiębiorstw rad załóg pracowniczych, które działałyby w okresie między walnymi zjazdami, a także wniosek o stopniowe rozszerzanie wybieralności kierowniczych pracowników w przedsiębiorstwach.

► W polityce zagranicznej głównym celem strategii KPZR jest zapewnienie narodowi radzieckiemu możliwości pracy w warunkach trwałego pokoju i wolności.

► W obecnym świecie nie ma alternatywy dla polityki pokoju. Charakter nowoczesnej wojny nuklearnej, ale także wyścigu zbrojeń. Kontynuowanie wyścigu zbrojeń na ziemi, a tym bardziej rozszerzenie go na kosmos sprawi, że nawet równowaga przestanie być wynikiem powstrzymywania militarnego bezpieczeństwa. Zapewnienie bezpieczeństwa w coraz większym stopniu staje się zadaniem politycznym, które można rozstrzygnąć tylko środkami politycznymi.

► Na arenie międzynarodowej ukształtowały się takie warunki obiektywne, iż rywalizacja między kapitalizmem i socjalizmem może przebiegać

tylko w formie pokojowego współzawodnictwa i pokojowej rywalizacji.

► Centralnym kierunkiem polityki zagranicznej ZSRR powinna stać się walka o rzeczywistienie ogłoszonego 15 stycznia br. przez Michała Gorbaczowa programu likwidacji broni masowej zagłady do roku 2000.

► Przesłanki uzdrowienia sytuacji międzynarodowej, które zaczęły pojawiać się ostatnio, to jeszcze nie zwrot: wyścig zbrojeń trwa, groźba wojny jądrowej utrzymuje się. Jednak reakcja międzynarodowa nie jest wszemściemna.

► Losy pokoju i postępu społecznego są ściśle i niekiedy związane z dynamiką rozwoju światowego systemu socjalistycznego. Zjazd wyraża przekonanie, iż socjalizm jest zdolny rozwiązać najbardziej złożone zadania.

► Zjazd podkreśla znaczenie coraz aktywniejszego współdziałania krajów socjalistycznych i w całej rozciągłości popiera nową pozytywną jakość, jaka występuje w stosunkach z krajami wspólnoty socjalistycznej po ubiegłorocznym kwietniowym plenum KC KPZR. Za sprawę

specjalnej wagi uważa KPZR przyjęcie kompleksowego programu postępu naukowo-technicznego krajów RWPG. Zjazd podkreśla coraz większe znaczenie wzajemnego wzbogacania się myślami, koncepcjami i doświadczeniami budownictwa socjalistycznego. Sprzyja to rozwiązywaniu problemów stwarzanych przez życie, zaobserwowaniu sytuacji kryzysowej, które tworzy i wykorzystuje przeciwnik klasowy.

► KPZR opowiada się za uczciwymi, otwartymi stosunkami ze wszystkimi partiami komunistycznymi i wszystkimi państwami światowego systemu socjalistycznego. W związku z tym Zjazd z zadozwoleniem podkreśla pewną poprawę stosunków wzajemnych ZSRR z wielkimi mocami — socjalistycznymi i Chinami.

► Zjazd wychodzi z założenia, że różnorodność ruchu komunistycznego nie jest synonimem izolacji, tak samo jak jedność nie ma nie wspólnego z jednorodnością, z hierarchią, z ingerencją jednych partii w sprawy innych, z dążeniem jakiegokolwiek partii do monopolu na prawdę.

Posiedzenie Egzekutywy KW PZPR w Łomży

Problemy funkcjonowania Przedsiębiorstwa Przemysłu Spożywczego rozpatrzyła na swym wtorkowym (4 bm.) posiedzeniu Egzekutywa KW PZPR w Łomży. Uczestniczyli w niej przedstawiciele kierownictwa polityczno-administracyjnego i związków zawodowych PPS.

Jedno z największych przedsiębiorstw województwa wykonało swoje ubiegłoroczne zadania produkcyjne, nie osiągał jednak planu sprzedaży wyrobów gotowych. Wpływ na to miał mniejszy o 20 tys. ton wiosenny skup ziemniaków i niższa sprzedaż mączki ziemniaczanej. Wprowadzony w październiku ub. nowy system płac spowodował groźbę wysokiego odpisu na PFAZ, mimo że nadal średnia zarobków w zakładzie jest znacznie niższa, niż średnio w przemyśle. Program rozwoju przedsiębiorstwa zakłada wzrost produkcji oraz eksportu, dzięki obecnie prowadzonej modernizacji kochalni, wykorzystaniu bliżej do ścieków oraz rozbudowie oczyszczalni ścieków. Inwestycje te spowodują także wyraźny wzrost skupu ziemniaków w latach 1988—90.

Prawidłowo ukladają się w przedsiębiorstwie współpraca między dyrekcją, a Komitetem Zakładowym PZPR, radą pracowniczą i związkami zawodowymi.

Egzekutywa pozytywnie oceniła działalność PPS i zakładowych organizacji społeczno-politycznych. Cieszy zalecała przekazać wyraz uznania. Ma jednak na uwadze doskonałe funkcjonowanie przedsiębiorstwa, zalecała dokonanie analizy systemu pracy z załogą oraz wprowadzenie ulepszeń w systemie kontraktacji.

W drugim punkcie posiedzenia Egzekutywa KW oceniła działalność Oddziału Wójcowskiego PZU w sferze ubezpieczeń rolnych i stosowanych form prewencji.

Ogółem w r. z tytułu ustawowych oraz umownych ubezpieczeń rolnych PZU wypłaciła poszkodowanym 616,5 mln złotych, czyli ponad 80 proc. sumy wniesionych składek. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że w okresie tym nie wystąpiły większe wyciągi. Od 1 stycznia br. zwiększone zostały sumy od-

szkodowań, np. za budynki o ok. 50 proc., ale jednocześnie wzrosły składki ubezpieczeniowe.

W okresie ostatnich czterech lat blisko dwukrotnie wzrosło wykorzystanie funduszy na działalność prewencyjną — z ok. 8 mln zł w 1982 r. do 68,5 mln zł w ubiegłym. Największe sumy przeznacza się na dofinansowanie budowy wodociągów, wiejskich, remiz strażackich, likwidację niebezpiecznych odłamków dróg, instalacje urządzeń przeciwpożarowych. W br. zakłada się m.in. preferowanie finansowania organizacji dziecięcych wiejskich, wspieranie zakupu urządzeń do suszenia ziół i traw.

Pozytywnie oceniając działalność Oddziału PZU, Egzekutywa zwróciła uwagę na potrzebę nawiązania ścisłej współpracy z WZHKIOR w celu sprawniejszego rozwiązywania problemów wsi i rolnictwa.

Egzekutywa KW rozpatrzyła także informację o realizacji Uchwały IX plenum KC PZPR w sprawie podjętych. Problematyka była od czasu podjęcia uchwały przedmiotem stałego zainteresowania Komisji Młodzieżowej KW, Sekretariatu i Egzekutywy KW, a także tematem posiedzenia plenarnego KW. Znaczenie mniejsze zainteresowanie realizacją uchwały wykazały jednak instancje podstawowe, czego wyrazem jest fakt niepodjęcia jej w minionym roku aż przy 22 instancje, m.in. w Grzejewie i Zambrowie — dwóch ośrodkach wiejskich, skupiających znaczną liczbę młodzieży pracującej i uczącej się. Większość komitetów gminnych i miejsko-gminnych nie dokonała także podjętych analiz w tak istotnych sferach jak: start życiowy i zawodowy młodzieży, adaptacja społeczno-zawodowa, rola i zadania młodych członków partii. Zbyt rzadko także — mimo, że instancje podstawowe poświęcają organizacjom młodzieżowym w codziennej pracy znaczną uwagę — na jest tym organizacjom bezpośrednia pomoc.

Przyjęte przez Egzekutywę wnioski zmierzają do wzmocnienia działań na rzecz realizacji uchwały IX plenum w woj. łomżyńskim. (jtb)

Meldunek z „Wegi”

Cląg dalszy ze str. 1

moskiewskiego nastąpi najważniejszy moment w całej misji „Wega”. Sonda spotka się z kometa i przez ok. 2,5 godz. przekazywać będzie „na żywo” obrazy telewizyjne oraz dane z pomiarów tego ciała niebieskiego. Dotychczasowy przebieg lotu wskazuje, że sonda zostanie naprowadzona na kometa z dużą dokładnością. Na początkowo przewidywano, iż początkowo teoretycznie, że „Wega 1” przele-

ci w odległości 10 tys. km od jądra komety przechodzić przez jej otoczkę gazową. Z ostatnich obliczeń wynika, że sonda przeleci kometa w odległości nie większej niż 7 tys. km od jądra. (PAP)

EXPRESS LOTK 2-4-21-23-36
ZAKŁADY SUPER LOTKA 4-9-23-28-31-42-46

Wystąpienie Z. Messnera

Cląg dalszy ze str. 1

Naszym wspólnym wyborem jest zdecydowane postawienie na rozwój nauki, na zwiększenie jej roli w procesach gospodarczych. Konkretnym wyrazem tego stanowiska jest stale zwiększanie nakładów na rozwój nauki i techniki, zmiany systemowe w planowaniu i organizacji badań, modyfikacje w sterowaniu nauką i postępowaniem technicznym. Proces ten rozciąga się, jest i będzie konsekwentnie realizowany.

Rząd analizuje i rozpatruje potrzeby i postulaty środowisk naukowych. Wnikliwym wykorzystaniu tych wniosków służy powołanie Komitetu Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów. W coraz większym stopniu wykorzystywane są ekspertyzy naukowe i inne formy konsultacyjno-doradcze.

W ostatnim okresie podjęto decyzje sprzyjające stworzeniu lepszych, korzystniejszych warunków funkcjonowania nauki i wzrostu jej wpływu na zachodzące procesy społeczne i ekonomiczne. Wśród nich decyzje tak znaczące, jak wzrost udziału nakładów na naukę w dochodzie narodowym, modyfikacje w systemie planowania i organizacji badań, tworzenie bardziej skutecznych mechanizmów przyspieszania procesu wdrożeń i wyników, poprawa wreszcie ma-

terialnych warunków środowisk naukowych.

Podpisany w ub. r. długofalowy program postępu naukowo-technicznego krajów RWPG do 2000 r. stwarza znaczne możliwości zintegrowanych poczynań, otwiera nowe szanse rozwoju. Każda z przewidywanych dziedzin nauki znajduje w nim swoje miejsce. Polska walczy się aktywne do realizacji tego programu. Podpisane zostało porozumienie z Związkiem Radzieckim, przygotowane za odpowiednie umowy zaciągające nasze komitety naukowe z innymi państwami socjalistycznymi. — Uważamy za konieczne zapewnienie warunków dla proporcjonalnego rozwoju badań podstawowych, badań stosowanych oraz prac rozwojowych. Nie może to oznaczać rozproszenia badań, dążenia do preferencyjnego traktowania i finansowania każdej w zasadzie dziedziny nauki. Tylko koncentracja sił i środków wokół wypracowanych, wybranych dziedzin może przyspieszyć uzyskanie pożądanych efektów.

W poprzedzających Kongres pracach wiele miejsca poświęcono dyscyplinom, które decydują o rozwoju i efektywności kierunkach naukowych. Jest rzeczą nieodzowną, aby dążyć do zapewnienia zbliżonej ilości badań w tych dziedzinach z kierunkami restrukturyzacji polskiej gospodarki.

Nadal będziemy poszuki-

wać nowych, bardziej skutecznych instrumentów, które w większym stopniu preferować będą efekt badawczy. Trzeba bowiem coraz ściślej uzależniać wielkość przyznawanych środków od jakości i szybkości uzyskania pożądanych rezultatów.

Rola PAN musi być dostrzegana w aspekcie kształtowania kierunków rozwoju oraz przyszłościowych koncepcji i problemów badawczych. Najszybszych efektów praktycznych oczekuje się od zaplecza naukowego gospodarki. Sprzyjać temu powinny mechanizmy zainteresowania przedsiębiorstw rezultatami prac badawczo-rozwojowych i projektowo-konstrukcyjnych, udogodnienia dla racjonalizatorów i wynalazców.

Wielokrotnie zadania przypadają szkolnictwu wyższemu. Skupia ono najliczniejszą kadrę naukową, która może w znacznie większym stopniu zostać włączona do priorytetowych kierunków badań, wspomóc i przyspieszyć ich rozwój.

III Kongres Nauki Polskiej przyjął jako swoje hasło zespolenie powinności nauki oraz ogólnonarodowych potrzeb i racji. Aby tego dokonać, aby umocnić konieczną więź, potrzebna jest nauka silna, zarówno swym kadrowym i materialnym potencjałem, jak też wolą i chęcią tworzenia.

(PAP)

Czy udane?

Cląg dalszy ze str. 1

Większość dzieci pozostała w domach. Zaledwie jedna trzecia uczęszcza do przedszkola, z „zimy w dziecięce”, którą jak co roku prowadziły oświaty i organizacje społeczne (TPD i ZHP) oraz spółdzielczość mieszkaniowa.

Jej organizatorzy na ogół postawili się, by program zawierał sporo propozycji. Ale czy zawsze atrakcyjnych? Wydaje się, że coraz częściej o pracownię się go rutynowo. Zbyt wiele w tym programie: konkursów plastycznych, zbiorowych wypadów do kina, a za mało wycieczek krajoznawczych (nawet krótkich, w promieniu kilku kilometrów od miejsca zamieszkania), niewiele zawodów sportowych. Nic dziwnego, że tzw. zimowiska dochodzące nie cieszą się popularnością. Szczególnie starsze dzieci ostro protestują przeciwko uszczuplaniu ich na siłę zorganizowanym wypoczynkiem. Trudno im się zgodzić, bo co to za atrakcja siedzenie przy karcie papieru i malowanie.

Rokrocznie zapomnia się także, że wśród nas żyła dzieci specjalnej troski. Ani jedna placówka nie wystąpiła z propozycją zorganizowania dla nich kolonii. Pozostali w domu pod opieką rodziców, którzy na ten czas brali urlopy.

Po raz kolejny powraca dyskusja o tym, czy konieczne wszyscy muszą odpoczywać w tym samym czasie. Dwa lata temu zaproponowano ferie na raty oferując tzw. wariant plynowy. Projekt sprowadza się do zasady podziału Polski na cztery strefy i ustalenia dla każdej z nich odrębnego terminu ferii. Według tego podziału wolewodziła: balostekie, łomżyńskie i suwalskie znalazłyby się w pierwszej strefie i dzieci odpoczywałyby od 27 grudnia do 9 stycznia. Projekt można by uznać za wart kupienia. Jego główna

zaleta jest to, że z wyjątków skorzystałoby więcej dzieci i rodziców — pod warunkiem, że zmniejszyłyby się koszty skierowania. Byłaby również szansa na to, że do polski nie wchodziłbyś (jak w tym roku) oknami.

Pomysł już dwa lata temu poparli liczni organizatorzy i wszyscy wskazują na to, że będziemy mieli kolejną reorganizację roku szkolnego. Trzeba by jednak spojrzeć za stanowiąc się nad tym, czy go-

spodarze popularnych miejscowości górskich dadzą radę przez blisko dwa miesiące gościć młodzież. Już w tym roku wiele placówek było niedogrzanych z powodu braku węgla. I druga sprawa: ferie w tym samym terminie w całej Polsce prowadziłyby na wyminię grup wypoczynkowych, np. w ten sposób harcerze z Czerwonego odpoczywali w Białymstoku.

KRYSTYNA POLAKOWSKA

Cląg dalszy ze str. 1

wiem odkładać środki na rozwój przedsiębiorstw, na plac w tzw. usługach niematerialnych itp. Tymczasem od początku tej dekady tempo wzrostu wynagrodzeń wyprzedza dynamikę wydajności pracy. Ta dysproporcja utrzymuje się również w pierwszych miesiącach tego roku.

Co w tej sytuacji może uczynić centrum? Począwszy od br. wprowadzono nowe zasady kierowania środkami przeznaczonych na wynagrodzenia w postaci kilku działających równoległe systemów podatków od ponadnormatywnego wzrostu wynagrodzeń. Pozwala on m.in. na ograniczenie ogromnego dotychczas zakresu ulgi i preferencji do dwóch (z p. o. u. i eksportu) oraz oszczędność surowców i materiałów, uwzględnienie zróżnicowaną sytuację przedsiębiorstw, a szczególnie sprzyja lepszym wynagrodzeniom z wyników pracy. Te zasady powinny funkcjonować w nie zmienionej i nie przez kilka lat, co pozwoli przedsiębior-

stwom prowadzić w miarę stabilną politykę płacową.

W centralnej polityce płac sprawą ogromnej wagi jest sterowanie procesem przebudowy zwinięciem obecnie proporcji płac między przedsiębiorstwami i państwami. Mają je sprzyjać m.in. zasady obciążenia podatkami o ponadnormatywnych wynagrodzeniach, korzystne dla tych przedsiębiorstw, w których wycofano na pracę potwierdził, że znaczna część stanowisk jest niedopłacana. Koncepcja taka również jest obecnie przygotowywana.

Upowszechnienie wartościowania pracy wymaga też rozwiązania problemu płacy minimalnej, która — od lat niezmieniona — straciła jakiegokolwiek znaczenia dla budowy hierarchii wynagrodzeń. Proponuje się, by w pierwszym, tegorocznym etapie ujednolicić te płace przez włączenie do niej rekompensat tam, gdzie tego dotąd nie uczyniono, a dotyczy to połowy zakładów pracy. W drugim zaś etapie, począwszy 1 1987 r. etapuje się wprowadzenie zupeł-

nie będą mogły budować własne tabele płac. Przebudowa relacji płac, która ma być zapoczątkowana w przyszłym roku, będzie procesem zakrojonym na lata, zależy bowiem od możliwości finansowych przedsiębiorstw i państwa. Mają je sprzyjać m.in. zasady obciążenia podatkami o ponadnormatywnych wynagrodzeniach, korzystne dla tych przedsiębiorstw, w których wycofano na pracę potwierdził, że znaczna część stanowisk jest niedopłacana. Koncepcja taka również jest obecnie przygotowywana.

Upowszechnienie wartościowania pracy wymaga też rozwiązania problemu płacy minimalnej, która — od lat niezmieniona — straciła jakiegokolwiek znaczenia dla budowy hierarchii wynagrodzeń. Proponuje się, by w pierwszym, tegorocznym etapie ujednolicić te płace przez włączenie do niej rekompensat tam, gdzie tego dotąd nie uczyniono, a dotyczy to połowy zakładów pracy. W drugim zaś etapie, począwszy 1 1987 r. etapuje się wprowadzenie zupeł-

nie nowej konstrukcji najniższej stawki wynagrodzenia zasadniczego. Obecna stawka byłaby powiększona o kwotę pracy nakładając z wycofany na pracę prostszą w gospodarce społecznej oraz o dodatki i premie wypłacane w poszczególnych przedsiębiorstwach. Oznaczałoby to zwiększenie płacy najniższej z początkiem przyszłego roku do kwoty odpowiadającej około 45 proc. średniej płacy w gospodarce społecznej, co byłoby mniej więcej zgodne z relacją zapisaną w uchwale IX Zjazdu KPZR.

Od przyszłego roku proponuje się również wprowadzić postulatami od dawna mechanizm corocznej waloryzacji płac, czyli tzw. indeksację. Polegałaby on na automatycznym podwyższaniu bazowego, stałego składnika wynagrodzenia (nie całej płacy) stosownie do planowanego wzrostu przeciętnej płacy. Ponadto płace zwiększałyby się również odpowiednio do możliwości finansowych przedsiębiorstw, a więc do wyników ich pracy. Pozwoliłoby to na

uwzględnienie w płacach wzrostu kosztów utrzymania przy zachowaniu ich roli motywacyjnej.

Lepsze powiązanie płac z wynikami pracy zależy jednak tylko w pewnym stopniu od centralnej polityki płac. Podstawowa rola przypada zakładom pracy. Stąd oczekiwania, jakie związane są z zakładowymi systemami wynagradzania, które funkcjonują już w ok. 4.500 zakładach zatrudniających 5,5 mln pracowników. Przekazano ostatnio Sejmowi ocena tych systemów wskazuje trafność generalnych założeń tej koncepcji, co potwierdzają m.in. lepsze niż w pozostałych zakładach relacje między wzrostem płac i wydajnością pracy. Nie wyklucza to celowości modyfikacji niektórych rozwiązań szczegółowych.

Zapytana zaś o opinie o kontrowersyjnej kwestii układowych zbiorowych, wice-min. Borkowska przypominała, że w warunkach reformy gospodarczej o płacach w przedsiębiorstwach powinny decydować m.in. ich możliwości finansowe. Chodził zatem o taką koncepcję układowych zbiorowych, która nie podważałaby zasad samofinansowania. Dyskusja na ten temat trwa.

(PAP)

Buduj swój dom!

Najmniejszą w świecie fabrykę domów (w charakterze wystawowego eksponatu) można oglądać do końca marca w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie. Chociaż znajduje się w Muzeum Techniki, stanowi propozycję przyszłościowego rozwiązania dla budownictwa jednorodzinnego. Zasadniczym jej elementem jest pustaczarka, do obsługi której potrzebna jest betonozmieszarka i wózek przewoźny betonowa masa.

Architekt Aleksander Lendzion z Warszawy, człowiek o niespożytej energii, jest autorem systemu taniego budownictwa, zwanego L-A. Propaguje go od lat, ciągle udoskonalając, niestety, z miernym efektem. W Muzeum Techniki prezentowany jest już 33 typ pustaczarki. Na pierwszych

nej pustaczarce można wyprodukować roczne elementy na 50-70 domków. Wystarczy więc pięć dni pracy, w dodatku na jedną zmianę, by mieć komplet pustaków na dom.

Do obsługi tej „fabryki” trzeba 7-9 osób: operatora pustaczarki, wózka (najlepiej dwóch), trzy-cztery osoby do pracy przy betoniarce i jedną — dwie do zraszania prefabrykatów.

Produkować w niej można nie tylko elementy ścienne. Wystarczy zmienić formy i stemple, by przestawić maszynę na inny asortyment: płyty chodnikowe, krawężniki, tryliki, pustaki stropowe, różne elementy ażurowe małej architektury, czyli to, czego nam bardzo na rynku brakuje.

Prosta obsługa, to dodatkowy walor pustaczarki. Sterując jedną rączką

Jeden wręb przylega do drugiego. Są one następnie zalewane betonową masą, pełniąc w ten sposób funkcję konstrukcyjną. Do przytrzymywania pustaków w czasie montowania służą metalowe uchwyty.

Tęgo rodzaju konstrukcja ściany, jak też i sama budowa pustaka powoduje, że powstają duże, sięgające 43 proc. oszczędności cementu. Domy wzniesione systemem L-A są ciepłe, bowiem między jedną warstwą betonowych elementów a drugą jest znaczna termoizolacyjna przestrzeń. Można ją wypełnić trocinobetonem, trzciną, styropianem, wełną mineralną, wykorzystując przy okazji surowce lokalne.

Na koniec należało zadać najistotniejsze pytanie: gdzie można kupić taką fabrykę? Niestety, nigdzie. Nie ma w Polsce przedsiębiorstwa, które wytwarzałyby pustaczarki. Dla porówna-

nia w RFN produkcja tą zajmuje się 25 spychaczy. W Polsce, według szacunku Aleksandra Lendziona, przydałoby się ich 14-15 tysięcy. Autor systemu może w tej chwili służyć jedynie kompletem dokumentacji na zestaw maszyn do produkcji pustaków. Są one na tyle proste, że można je zrobić nawet w PGR.

Na pokaz dostarczono 30 kompletów dokumentacji. Wszystkie zostały do słownie rozchwytywane. Oczywiście tym, którzy zechcą zbudować w swoim zakładzie taką pustaczarkę i podjąć się np. w ramach małej spółdzielni budowy domków według koncepcji A. Lendziona, możemy umożliwić kontakt z autorem systemu. Zachęcamy.

Systemem zainteresowali się już przedstawiciele Komitetu Wojewódzkiego PZPR oraz Wydział Budownictwa Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku. Przy drastycznym braku materiałów ściennych w naszym regionie, warto z tej propozycji skorzystać.

A. RADZIUKIEWICZ

Klocki Lego dla dorosłych

produkowano pustaki w Augustowie i Janowie Podlaskim.

Autor systemu uważa, że z mieszkaniowym kryzysu moglibyśmy wyjść najszybciej, obejmując męcenat nad budownictwem indywidualnym. W spolskim ruszeniu — jak twierdzi — tkwią ogromne rezerwy, tyle że musi ono przyjąć zorganizowaną formę.

Dla tych, którzy chcieli zbudować sobie dom, najlepszym okresem były lata pięćdziesiąte. Wówczas w każdym powiecie tworzone stolarnie, zakłady meblarskie, organizowano brygady montujące prywatne domy. Były tego efekty. W owym dziesięciolecie spośród oddawanych do użytku mieszkań, 43 proc. stanowiły nieuspołecznione. Teraz mamy ich tylko około 20 proc. Budownictwo indywidualne lat pięćdziesiątych zaważyło znacznie na gwałtownym wzroście oddawanej wówczas do użytku powierzchni mieszkaniowej.

System A. Lendziona jest konkretną propozycją, nawiązującą niejako do tendencji tamtych lat. — Każda gmina — zapewnia — może zafundować sobie taką fabryczkę domów. Na jed-

nążnią wykonuje się wszystkie cykle pracy.

Jest to „fabryka” na kółkach. Można z nią wędrować po gminie czy po mieście, wytwarzając elementy bezpośrednio na placu budowy. Koszty transportu materiałów budowlanych znacznie się zmniejszają. Nie trzeba po nie jeździć kilkadziesiąt, bywa, że i kilkaset kilometrów.

Na pokazie zorganizowanym w Muzeum Techniki byli i ci, którzy budowali z tych pustaków.

— Ściany przemysłowej hali o powierzchni około tysiąca m kwadr. — mówi murarz — stawialiśmy w trzech, 2,5 miesiąca. W porównaniu z tradycyjnym systemem, w tym wznosi się budynek trzy razy szybciej.

System przypomina klocki Lego dla dorosłych. Elementy ustawia się jeden na drugim na sucho, bez zaprawy. Zeby jednak mur trzymał się pionu, fundament musi być idealnie wypozomowany. Pustaki są zakończone wrębkami, przypominającymi jaskółczy ogon.

z zagranicy

Idealna symbioza

KORESPONDENCJA WŁASNA Z BULGARII

TEGO dnia, a był to poniedziałek, mój przyjaciel, burmistrz Dimitrowgradu — Sasho Dimitrow od samego rana znajdował się w szampańskim humorze. Otóż minionej soboty osiągnął wreszcie upragniony triumf myśliwski; upolował olbrzymiego, ważącego ponad 100 kg odwicia, największego w całej dotychczasowej karierze łowieckiej. I nie byłoby w tym nic osob-

ryki przemysłu metalowego, maszynowego a zwłaszcza chemicznego, a zwłaszcza kopalnie węgla zanieczyszczały, jak wszędzie na świecie powietrze, glebę i wodę. Tak było, lecz już tak nie jest. Postanowiono bowiem temu szkodliwemu zjawisku radykalnie przeciwdziałać. — Do roku 1990 mają być całkowicie wyeliminowane jakiegokolwiek zanieczyszczenia dokonywane przez miejscowy przemysł. Ale

oni. Są równie dobitne dowody z dziedziny rolnictwa, które jeszcze wymowniejszą potwierdzają przedstawioną wyżej obserwację. Otóż powiat Dimitrowgrad, posiadający gleby więcej niż przeciętnej jakości, produkuje również w planach osiągniętych przez tujszych rolników. Przypada na niego 100 procent produkcji ziemniaków całego województwa Chaskowo, 85 proc. papryki, zarówno czerwonej jak i zielonej, 80 proc. pomidorów oraz około 30 proc. produkcji bawełny w skali całej republiki. (Drugie centrum uprawy bawełny w Bułgarii znajduje się w okolicy Starej Zagory).

Wszystko to razem dowodzi, że jedno nie — wyklucza drugiego. A nawet wręcz przeciwnie: wielki przemysł skoncentrowany w dużym, jak na stosunki bułgarskie, mieście pozostaje w idealnej symbiozie z miejscowym rolnictwem. Praca w wydajnym, dochodowym rolnictwie jest równie a nie rzadko nawet bardziej opłacalna niż w przemyśle. A wolne ręce na wsi znajdują dodatkowe zatrudnienie w sąsiedzkim przemyśle. Do Dimitrowgradu dojeżdża z okolicznych wsi każdego dnia około 5 tysięcy ludzi do pracy, głównie do fabryki, kopalni i budownictwa. A z chwilą, kiedy tujejszy przemysł przestał (czy tylko wydatnie zmniejszył) zanieczyszczać środowisko naturalne, miasto jako olbrzymi rynek zbytu na produkty żywnościowe wpływa wyjątkowo motywacyjnie na rozwój produkcji rolniczej. I to w promieniu co najmniej kilkuset kilometrów od Dimitrowgradu.

Korespondencję niniejszą dedykujemy tym wszystkim, którzy wszem i wobec twierdzą, że wielki przemysł zawsze i wszędzie działa negatywnie na otaczające środowisko. Otóż niekoniecznie, pod warunkiem oczywiście, iż jest to nowoczesny przemysł dysponujący wydajnymi filtrami i oczyszczalnią ścieków a prawdziwego szarańcza. Bułgarzy, co staraliśmy się pokazać na przykładzie jednego miasta, robią to, co inni uczynili już wcześniej. Wędkarze z Londynu łowią w Tamizie łososi, podobnie jak to czynili ich przodkowie w XVIII wieku.

MARIAN WIŚNIEWSKI

Fot. Z. LENKIEWICZ

W Bułgarii buduje się dużo, szybko i nowoczesnie. Nowe osiedle mieszkaniowe w Chaskowie.

liwego — ostatecznie dwie trzecie powierzchni Bułgarii to pokryte lasem tereny górskie pełne dzikiej zwierzyny — gdyby nie pewna dość istotna okoliczność. Dzik stał ubity dosłownie parę kilometrów za rogatkami miasta, na polu, na którym w ciągu lata rola dorodna kukurydza.

Wspomniany doskonały humor mayora wynikał w równym stopniu z osiągniętego sukcesu co z faktu, iż powiodły się wreszcie wysiłki mające na celu ochronę środowiska naturalnego. Nie buszowałyby przecież dziki w sąsiedztwie dużego uprzemysłowionego miasta i to w dodatku na skałonym gruncie. Godzi się więc zauważyć, że choć ewenement — dziki pod bramami miasta — zdarzył się w Dimitrowgradzie po raz pierwszy od kilkunastu lat, i tu bowiem przemysł miał swoje zasługi. Dimitrowgrad — miasto liczące ok. 60 tysięcy mieszkańców, którego uposażenie gospodarkę zatrudnia ogółem 22 tysiące pracowników i na które przypada 58 procent majątku narodowego województwa Chaskowo — jak dotąd raczej nie przyciągał dzikiej zwierzyny w swoje sąsiedztwo. Istniejące tu fab-

ryki przemysłu metalowego, maszynowego a zwłaszcza chemicznego, a zwłaszcza kopalnie węgla zanieczyszczały, jak wszędzie na świecie powietrze, glebę i wodę. Tak było, lecz już tak nie jest. Postanowiono bowiem temu szkodliwemu zjawisku radykalnie przeciwdziałać. — Do roku 1990 mają być całkowicie wyeliminowane jakiegokolwiek zanieczyszczenia dokonywane przez miejscowy przemysł. Ale

już obecnie zauważalny jest postęp w tej dziedzinie. Zastosowano bardziej wydajne elektrofiltry w miejscowym kombinacie chemicznym, które niemal całkowicie zastopowały wydzielanie szkodliwych substancji do atmosfery. Stopniowe przechodzenie elektrociepłowni z opalania węglem na gaz, a zwłaszcza mazut, powoduje, iż niebo nad Dimitrowgradem jest coraz czystsze.

Tak więc wracając do udanego polowania: owe kosztowne wysiłki — inwestycje na rzecz ochrony środowiska są niewzruszająco przydatne — zaczynały przynosić widoczne efekty.

Darujmy sobie jednak ową pouczającą anegdotę z dzika-

Niestrudzeni poszukiwacze skarbu

Już prawie 100 lat rodzina Mitsuno z Tokio zajmuje się poszukiwaniem skarbu, na który składa się 250 tysięcy złotych monet.

Zmarły w końcu ubiegłego wieku wielki finansista zostawił synowi testament, w którym napisano, że w górach, w odległości 100 kilometrów od stolicy, zakopał skarb. Z nieznaną przyczyną

w testamentie nie podano dokładnego „adresu” spadku. Od kilku już pokoleń rodzina Mitsuno z godnym podziwu uporem poszukuje zakopanego w ziemi bogactwa. W ciągu minionych dziesięcioleci wykopano już na zboczu góry 128 tuneli i tranzei. Niektóre z nich sięgają w głąb dziesiątki metrów. Dotychczas jednak skarb nie został odnaleziony. (P)

Zdrowie w marszu

Coraz więcej lekarzy zaleca chodzenie jako ćwiczenie fizyczne prawie doskonałe dla każdego wieku. Chodzenie, wielki rywal kontrowersyjnego „joggingu” staje się coraz bardziej popularne, zaś według „centrum chodzenia”, organizacji z bazą w Waszyngtonie, około 90 milionów Amerykanów chodzi dla przyjemności i zdrowia. Centrum wydające własne prace opublikowało ostatnio pierwszy „almanach chodzenia” zawierający wiadomości z dziedziny sportu, medycyny, historii oraz pielęgnacji nóg, informując ponadto o klubach zrzeszających „wędrowców” i organizowanych trasach marszów.

Według kardiologa ze szkoły medycyny uniwersytetu w Cornell Dr Henry Solomona, chodzenie może zastępować ćwiczenia fizyczne pod warunkiem jeżeli jest uprawiane regularnie. Zaprawa w marszu pomaga również w utrzymaniu innych sportów. (P)

Renesans tramwaju

Przed czterdzięcioma laty w mieście Blackpool, leżącym w północno-zachodniej Anglii, w Wielkiej Brytanii, znów wraca moda na tramwaje. Jako pierwsze zamierzają przywrócić ten środek transportu władze miasta Sheffield. Dozły one do wniosku, że tramwaje są przeważnie nadziemne. Elektryczne wagony nie zanieczyszczają powietrza spalaniem i nie potrzebują paliwa, które w ostatnich latach gwałtownie podrożało. (P)

Świeże powietrze i dłuższe

Ciąg dalszy ze str. 1

wybor jest bardzo mały. Najczęściej jest to grochowa w puszkach. No, czy można jeden dzień po drugim jeść tylko grochówkę? Rano przed piątą — robota zaczyna o szóstej — człowiek nie zawsze ma apetyt... Czy robota ciężka? Z tym różnie bywa, zależy do czego porównywa.

— Opięka nad pociągami, od chwili wyjazdu do powrotu, to moja robota — stwierdza kierownik pociągu T. Szymański. Mam szesnastu tysięcy mieszkaniec, a czasem pracuję i w piątek, i w święto. My, na kolejkach, oprócz

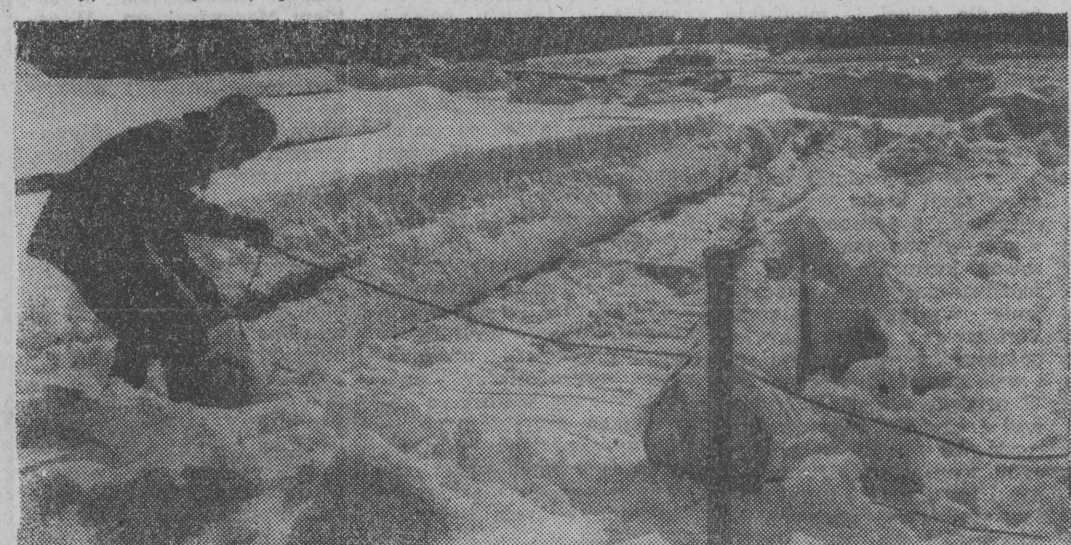
„pragę”, która ma tu niebawem być — po kolejnych metrach oiskowych kłóców. Wreszcie są. Za kierownicą drugie pokolenie — syn starszego Sacki — Jerzy, który podjął facha po ojcu. Ojciec przez lata całe znany był jako doskonały fachowiec i rzetelny człowiek. Syn pracuje dopiero kilka lat.

— Do roboty dzisiaj przyszedłem o 5.30. Wiadomo, zima, trzeba przygotować samochód, sprawdzić go i zaraz w drogę. Ten kurs będzie naszym czwartym w dniu dzisiejszym. Ciężko idzie. Dłuższe przygotowanie do wywieżenia kolejką, a trzeba to zrobić samochodami. Trudno

dach, a różnica między najdłuższym, a najkrótszym nie może być większa niż cztery metry... Wszyscy o tym wiedzą, ale praktyka jest zupełnie inna — tak jak wszędzie. Takie podchodzenie do składowania utrudnia nam robotę, niszczy sprzęt, wreszcie

Przed paroma laty z Puszczy Białowieskiej wywożono po 150-160 tys. metrów sześciennych drewna. Tak było. Obecnie obowiązują zakazy wywozu. To co jest do wywieżenia pochodzi z ciekaw. Sanitarzy i szkółkowych — wiatrolomy i śniegolomy.

stwarza dodatkowe zagrożenia. Chciałoby się dodać — samo życie. Jeszcze jedna sprawa. Uregulowania wymagają sunki między kierowcami, a



Grunt to właściwie złożyć liny pod leżące bale. O reszcie zdecydował wyciągarka „prag”. Ładowacz — Cz. Kisielewski „błogosławi” to składowanie bez podkładów.

wywieżenia drewna z lasu obsługujemy bocznice należące do HPPD. A ta z kolei czynna jest przez 365 dni w roku.

Dobre żarty, ale nawet przy robocie ręce grabieżą, z nosa leci... a do domu daleko. Zim-

Jeśli weźmiemy pod uwagę ilość zatrudnionych w poszczególnych działach gospodarki, to najłatwiej można stracić życie (lub ulec kalectwu) właśnie w czasie wyrobów i podczas transportu...

ma zimno, latem poty oczu zalewa, a i komary nie próżniak. Panie, to co ja biorę do lasu to dziennie małą rodzinę bym wyżywił (Fakt, Szymański ma lekką nadwagę). Ładowacze i drwale w nadleśnictwach mają dodatkowy kilogram mięsa miesięcznie, a robota taka sama. A przecież ci drwale i ładowacze pracują na składkach, na miejscu. Cała widać rzecz w zakwalifikowaniu, a nie w uciążliwości roboty. Bywa, samo życie...

Jedziemy na składnice przy Starej Białowieży. Czekamy kilka minut na dłużycową

przeciągnąć linę — wszystkie przysypałe śniegiem, oblodzone.

Idzie to im całkiem sprawnie. Sacko ma pomocnika — Czesława Kisielewskiego, w OTL od półtora roku. Po trzy, cztery kłose wyciągarka holuje do góry. Siłgają się, przesuwają, ale na samochodzie przybywa drewna. Wreszcie „praga” jest załadowana. Pozostaje umocować łańcuchy, schować podpory i jechać na składnicę. Można wreszcie zdjąć kaski. Mroź na dworze, a czuć spocenie.

— Spręta mamy przestarzały. Po całym dniu spędzonym w kabinie „pragi” jestem prawie głuchy — wyjaśnia Sacko — a przecież to prawie nowa ciężarówka. Już lepiej i ciszej jest w naszych „starchach”. No cóż... Tę „pragę” prowadzić w zastępstwie — jej kierowca jest w sanatorium. Jestem na etacie pomocnika. U nas na samochodzie czeka się latami jeżdżąc jako pomocnik. Czasami myślę, że trwa to zbyt długo, ale jestem cierpliwy, poczekam.

— Oczywiście, sporo bym zmienił. Przede wszystkim między nami, a nadleśnictwami. Zgodnie z przepisami kłose winny być składowane równo — czołami w jedną stronę, mają leżeć na podkła-

mechanikami z warsztatu. My pracujemy w akordzie, a oni na dniówkę. Jak to pogodzić? Są ciągle przepychanki. Kierowcom spieszy się, zależy na sprawnych samochodach i oni zarabają więcej. Warsztatowcy mogą urobić się po uszy, a ich pobory będą takie same.

— Tak, to na pewno ciężka praca. Kierowca nie ogranicza się do prowadzenia samochodu. Przecież w czasie załadunku kieruje wyciągarką, ponadto odpowiada za współpracujących z nim ludzi. Nikt nie karze, a człowiek pracuje samodzielnie, musi pomyśleć i o sprzęcie, i o

Hajnowski OTL to nie tylko kolejkę, chociaż jej mają najdłuższą historię. W tym roku obchodzić będą 70-lecie założenia. Transport kolejowy, który w innych oddziałach jest dominujący, w hajnowskim jest uzupełnieniem całości.

bezpieczeństwo ludzi, wreszcie o prawidłowym załadunku. To daje satysfakcję — proszę mi wierzyć.

— Tekst — JANUSZ GRYSIN
Zdjęcia — Zdzisław Zaremba

Wyrwać z uzależnienia

Rozmawiamy z EUGENIĄ AKSIUTYCZ i EWĄ BUDNIK — nauczycielkami zaangażowanymi w prace białostockiego „Pogotowia Makowego”

REDAKCJA: Niewiele jest chyba osób, które nie wiedzą — przynajmniej z grubsza — czym jest „Pogotowie makowe”. Mniej zorientowanym przypomnimy, że to ogólnopolska inicjatywa grupy warszawskich rodziców, którą w naszym regionie podjęła „GAZETA WSPÓŁCZESNA”, ma na celu pomóc dzieciom i młodzieży uzależnionej od środków odurzających. „Pogotowie makowe”, dla którego jedną z metod działania są dzwony telefoniczne jest jednocześnie — nazwijmy to — wysuniętą placówką TOWARZYSTWA RODZIN I PRZYJACIÓŁ DZIECI UZALEŻNIONYCH „POWRÓT Z U” (z uzależnienia).

Ostatnio brałyśmy udział w spotkaniu przedstawicieli „PM” z całego kraju. Czy mogłybyście powiedzieć jak akcja ta przebiega w innych województwach?

Ewa Budnik: Obecnie „Pogotowie makowe” działa w 15 miastach. Wkrótce powstanie w kilku następnych. Dotychczasowe doświadczenia nasuwają jeden generalny wniosek: Jesteśmy potrzebni. Towarzystwo „Powrót z U” jest zresztą coraz bliżej rejestracji. Pozytywną opinię uzyskał w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej, w Ministerstwie Oświaty i Wychowania, a także u ministra ds. spraw Młodzieży. Najważniejsze chyba jest jednak to, że zyskujemy coraz większe

zaufanie wśród rodziców, którzy nie tylko przychodzą ze swoimi problemami, ale i deklarują udział w pracach „PM”.

Eugenia Aksutyecz: Ciągłe jednak nie jest to takie proste, jakiegoś moglibyśmy oczekiwać. Dostępne trudno dotrzeć do rodziców, których dzieci są narkotyzują. Wśród uczestników warszawskiego spotkania stanowili oni mniej niż połowę. Zresztą trudno się temu dziwić. Jeżeli mamy w kraju ponad trzydzieści instytucji i organizacji zajmujących się zwalczaniem patologii społecznej w tym narkomanii, i jak dotychczas nie potrafili pomóc, to cóż może poradzić niedoświadczone jeszcze „Pogotowie makowe”?

RED.: No właśnie, a jak jest w rzeczywistości?

E. B.: Recepty na leczenie na pewno nie mamy. Zresztą nie o to — przynajmniej na obecnym etapie — chodzi. Do leczenia powołane są wyspecjalizowane instytucje — chociażby ośrodki służby zdrowia czy MONAR-u. „Pogotowie makowe” jest takim telefonem zaufania i pierwszego kontaktu jednocześnie. Możemy pomóc w rozpoznaniu narkomanii u dziecka, poinformować o możliwościach leczenia, wesprzeć w staraniach o miejsce w ośrodku, zapewnić kontakt ze

specjalistami, pomóc w uzyskaniu pomocy prawnej. Trudno też przecenić zwykłe wsparcie psychiczne. Matki i ojcowie szukają się, że są osamotnieni, że nie mają z kim po prostu porozmawiać, bo po kilku latach dalsza rodzina ma już dość słuchania o tym samym. Ci rodzice szarpają się więc samotnie ze swoimi problemami.

E. A.: Ponad pięćdziesiąt procent rodziców używa środków uspokajających. To bardzo wysoki wskaźnik. Telefon do „PM” czy też spotkania w ramach Towarzystwa „Powrót z U” przynajmniej częściowo łagodzą stresy, znoszą poczucie samotności. Są więc swoistą formą psychoterapii.

RED.: Można dodać, że jeżeli spotyka się kilka czy kilkanaście osób z podobnym problemem, który nie wiadomo jak rozwiązać, to może się okazać, że wspólnie znajdą skuteczny sposób.

E. B.: Niestety w Białymstoku mamy bardzo ograniczone możliwości organizowania takich spotkań. Nie mamy lokalów, stałego miejsca, do którego rodzice mogliby przyjeżdżać, porozmawiać ze sobą, wypić szklankę herbaty. Gorąco apelujemy do wszystkich, którzy zechcieliby nam pomóc w uzyskaniu jakiegokolwiek pomieszczenia. Niech to będzie nieduży kąt, ale do wyłączonego użytku Towarzystwa „Powrót z U”.

RED.: Mówiliście o poradnictwie i różnych formach pomocy — powiedzmy — doradź. Ale przecież nie tylko na tym polegać ma działalność Towarzystwa...

E. B.: Oczywiście. Za najważniejszy problem na naj-

bliższą przyszłość uznajemy walkę o wprowadzenie zakazu uprawy maku. W środowisku narkomanów już pojawił się niepokój, że odepnie się im źródła zaopatrzenia w „towar”. Ale najważniejsze jest to, że znacznie ograniczy liczbę osób zagrożonych uzależnieniem.

E. A.: Niektórzy mówią, że jeśli prohibicja nie ogranicza alkoholizmu, to i zakaz uprawy maku nie zahamuje narkomanii. Jest to analogia zupełnie chybiona. Alkohol można przecież wytworzyć w prosty sposób z powszechnie dostępnych produktów. Produkcja heroiny bez maku nie jest w warunkach domowych możliwa. Narkomani eksperymetują, co prawda, różnymi środkami chemicznymi, ale bezskutecznie.

E. B.: Cały krajowy system walki z narkomanią ma wiele luk. Ja już nie mówię o tym, że na oddziałach detoksykacji i w ośrodkach brakuje miejsc. Ale zastanówmy się na przykład, co dzieje się z neofitami, czyli narkomanami, którzy zerwali z nałogiem. Mają duże trudności ze znalezieniem pracy. Niejednokrotnie zdarza się, że są zwalniani, kiedy wyjdzie na jaw, iż byli kiedyś uzależnieni. A przecież oni ciągle potrzebują wsparcia. I właśnie tym ludziom w okresie

ich adaptacji do życia w normalnym społeczeństwie będziemy chcieli pomóc.

E. A.: Bardzo ważna jest także profilaktyka. Przede wszystkim dotarcie z informacją do szkół i rodzin. Niestety, muszą samokrytycznie przyznać, że wśród nauczycieli wiedza na temat narkomanii, świadomość skali zagrożenia jest ciągle niewystarczająca.

E. B.: Przede wszystkim jednak chcielibyśmy stworzyć alternatywę dla narkotyków. Potrzebujemy ludzi, pełnych inwencji i energii, którzy rozumieliby potrzeby młodzieży, byli otwarci na jej propozycje i potrafili je wykorzystywać. Zasada jest taka: nie my organizujemy młodym ludziom czas wolny, ale oni sami według własnych lub z sugerowanych pomysłów. Nasza rola sprowadza się do umiejętnego sterowania i nadzoru. Samodzielność, poczucie sensu tego co się robi, własne wartości są bowiem tymi cechami, które powodują, że narkotyczne miraż traci pozory atrakcyjności.

RED.: Czekamy więc w „Pogotowiu makowym” na wszystkich tych, którzy zgadzają się z wypowiedzianymi tutaj poglądami, z nakreślonymi celami, na tych, którzy widzą miejsce dla siebie w Towarzystwie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych.

(ko)

Pogotowie makowe

ZAPAMIĘTAJ! 411-784, to numer „POGOTOWIA MAKOWEGO”. Przy tym telefonie w każdy czwartek dzwonią rodzice oraz inni członkowie Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych

► Jeśli Twoje dziecko „bierze”
► Jeśli potrzebujesz pomocy lub porady
► Jeśli masz propozycję rozwiązania problemu narkomanii

ZADZWON: 411-784. W każdy czwartek w godz. 16-17 czekamy na Twój telefon. Możesz też przyjeźdź i porozmawiać osobiście. Adres: Międzyzakładowa Przychodnia Zdrowia przy RPGKM w Białymstoku, ul. Piastowska 5.

KOMUNIKAT

NACZELNIK MIASTA I GMINY W KNYSZYNIE zawiadamia, że w dniach od 13 marca do 3 kwietnia 1984 r. będzie wyłożony do publicznego wglądu w siedzibie tutejszego Urzędu **PROJEKT PLANU SZCZEGÓŁOWEGO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU ZABUDOWY JEDNORODZINNEJ W KNYSZYNIE ZAWARTEGO MIĘDZY ULICAMI: 25-lecia PRL, Polną, Grodzką i Nową.**

Zainteresowane organa administracji państwowej, organizacje, przedsiębiorstwa oraz osoby fizyczne mogą zgłaszać uwagi i wnioski dotyczące sposobu zagospodarowania tego terenu.

W ostatnim dniu wyłożenia w godz. 10-12 będą udzielali wyjaśnień autorzy projektu planu.

k 1067-1

samochody

NADWOZIE „fiata” 125p do remontu lub za części — sprzedam. Tel. 233-63.

„FIATA” 125p sprzedam lub zamienię na „Zukę”. Józef Stankiewicz, zam. Głuszyn, poczta 16-503 Krasnopol. g 1063-1

„FIATA” 125p, 3-letniego — sprzedam. Włodzisław Sulim 20, 3-500 Głyszcz. p 338-1

„FIATA” 125p, 3-letniego — sprzedam. Augustów, ul. Żurawia 8, p 361-1

„FIATA” 125p (1981 rok) — sprzedam. Augustów, ul. Żurawia 8, p 361-1

„FIATA” 125p (1982 rok) — sprzedam. Włodzisław Sulim 20, 3-500 Głyszcz. p 338-1

„POLONEZ” (1980 rok) — sprzedam. Pierzchały 5, k/Wyszcz. g 1112-1

Lokale

WOŁOMIN — M-4 zamienię na mniejsze w Białymstoku. Ryś, Małyszka 13, gm. Zabudów. g 1200-1

M-4 — sprzedam. Tel. 346-92.

M-4 — sprzedam. Tel. 75-53.

M-4, garaż, łazienka, zdezynfekowane — sprzedam. Oferty Biuro Ogłoszeń „1234”. g 1224-1

MIĘDZYAKŁADOWA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA w Ełku

ZATRUDNI

◆ Inspektora nadzoru robót budowlanych
◆ Inspektora nadzoru robót sanitarnych

Kandydaci powinni posiadać wyższe wykształcenie oraz uprawnienia do wykonywania wyżej wymienionych zawodów.

Warunki pracy i płacy do uzgodnienia w biurze Międzyakładowej Spółdzielni Mieszkaniowej w Ełku, ul. Kilińskiego 38, tel. 29-98.

k 689-00

BIAŁOSTOCKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA

podaje do wiadomości

mieszkańców Osiedla „Piaski”, iż siedziba Administracji Osiedla przeniesiona została z budynku przy ul. Podewornego 12 A do budynku przy ul. Dzierżyńskiego 9.

Numer telefonu pozostaje bez zmian.

k 949-1

rożne

MEBLE kuchenne — sprzedam. Tel. 354-25. g 1045-00

WYTWÓRNIĘ napoi chłodzących oddam w dzierżawę. Oferty Biuro Ogłoszeń „1234”. g 1078-00

BUTLE gazowa, duża — sprzedam. Tel. 417-043. g 1103-1

SPRZEDAM dom jednorodzinny z siedmioma pokojami, ul. Koniopole 3. Informacji udzieli w Prokocim, Stanisław Wierzbicki, ul. 1 Maja 82. g 1104-1

DOMEK własnościowy z pięknym ogrodem, czynnym codziennie w godz. 10-12, w niedziele w godz. 10-18, w niedzielę w godz. 10-18. Wystawa stała w Białymstoku. Wyszcz. 13, gm. Zabudów. g 1104-1

DOM drewniany do rozbiórki — sprzedam. Adam Sikorski, Babin, poczta Rzędzian. g 1154-1

DOM murywany z wygodami — sprzedam. Łapy, Harcerska 4. g 1104-1

SPRZEDAM również przedsiębiorstwo polonijnemu, 0,5 udziału w posessji mieszkaj w Białymstoku, mieszkanie ok. 100 m², aw. oraz budynek gospodarcze wolne. Kontakt telefoniczny 418-744 (w poniedziałki po godz. 17). g 1239-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Dyrektorowi mgr. inż. ADOLFOWI JURAKOWI
z powodu śmierci

Teściowej

składają:

pracownicy Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Inżynierii i Geologicznego Budownictwa Komunalnego w Białymstoku. k 1128-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. KAZIMIERZOWI DEMIAŃCZUKOWI I JANOVI JANKOWSKIEMU
z powodu zgonu

Ojca i Teści

składają:

Rada, Zarząd i współpracownicy WUSP w Białymstoku. k 1128-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. WŁADYSŁAWIE SINIŁO
z powodu zgonu

Mąż

składają:

złotycelec i prezes PSPUW w Dąbrowie Białostockiej kolejarzy i kolejni oraz współpracownicy Chemii Spółdzielni Pracy w Dąbrowie Białostockiej. k 1112-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. NINIE KOWALCZUK
z powodu zgonu

Teści

składają:

Rada, Zarząd i współpracownicy WUSP w Białymstoku. k 1128-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. IRENIIE SZUBZDA
z powodu zgonu

Ojca

składają:

Naczelnik Miasta i Gminy w Sokółce wraz z pracownikami. k 1134-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. JULIANNIE DRUTIS
z powodu śmierci

Matki

składają:

Rada Nadzorcza, Zarząd i pracownicy Białostockiej Spółdzielni Pracy w Puńsku. k 1132-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. JAROSŁAWOWI OSAKOWICZOWI
z powodu śmierci

Matki

składają:

dyrekcja i współpracownicy WPEC. k 1127-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. WITOLDOWI WRÓBLOWI
z powodu śmierci

Matki

składają:

dyrekcja i współpracownicy WPEC. k 1112-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. HELENIIE MILEWSKIEJ
z powodu śmierci

Ojca

składają:

dyrekcja, POK i pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Sejnach. k 1149-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. WALEDEMARI WALKOWSKIEMU
z powodu zgonu

Ojca

składają:

pracownicy Urzędu Gminy w Giżach. k 1119-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. JAROSŁAWOWI OSAKOWICZOWI
z powodu śmierci

Matki

składają:

dyrekcja, POK i pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Sejnach. k 1149-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. HELENIIE MILEWSKIEJ
z powodu śmierci

Ojca

składają:

dyrekcja, POK i pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Sejnach. k 1149-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. WALEDEMARI WALKOWSKIEMU
z powodu zgonu

Ojca

składają:

pracownicy Urzędu Gminy w Giżach. k 1119-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. JAROSŁAWOWI OSAKOWICZOWI
z powodu śmierci

Matki

składają:

dyrekcja, POK i pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Sejnach. k 1149-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. HELENIIE MILEWSKIEJ
z powodu śmierci

Ojca

składają:

dyrekcja, POK i pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Sejnach. k 1149-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. WALEDEMARI WALKOWSKIEMU
z powodu zgonu

Ojca

składają:

pracownicy Urzędu Gminy w Giżach. k 1119-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. JAROSŁAWOWI OSAKOWICZOWI
z powodu śmierci

Matki

składają:

dyrekcja, POK i pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Sejnach. k 1149-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. HELENIIE MILEWSKIEJ
z powodu śmierci

Ojca

składają:

dyrekcja, POK i pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Sejnach. k 1149-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. WALEDEMARI WALKOWSKIEMU
z powodu zgonu

Ojca

składają:

pracownicy Urzędu Gminy w Giżach. k 1119-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. JAROSŁAWOWI OSAKOWICZOWI
z powodu śmierci

Matki

składają:

dyrekcja, POK i pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Sejnach. k 1149-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. HELENIIE MILEWSKIEJ
z powodu śmierci

Ojca

składają:

dyrekcja, POK i pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Sejnach. k 1149-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Kol. WALEDEMARI WALKOWSKIEMU
z powodu zgonu

Ojca

składają:

pracownicy Urzędu Gminy w Giżach. k 1119-1

PRZEDSIĘBIORSTWO DOŚWIADCZALNE OPAKOWAŃ w Białymstoku, ul. Składowa 12

ZATRUDNI

— frezerów
— elektryków
— hartowników w niepełnym wymiarze czasu pracy
— ślusarzy remontowych
— kobiety i mężczyzn do produkcji tworzyw sztucznych — praca w systemie dniówki zadaniowej.

Osoby zamieszkałe poza terenem m. Białegostoku mogą być zatrudniane w hotelu pracowniczym.

Na terenie przedsiębiorstwa prowadzona jest stołówka i bufet.

Informacji udziela Dział Spraw Pracowniczych, pokój nr 106, telefon 270-71 wew. 114.

k 959-1

AGENCJA ARTYSTYCZNA „ESTRADA”

sprzeda

— autobus marki ROBUR LO 3000, rok produkcji 1979, cena 345 tys. zł.

Informacje: „Estrada” — Białystok, ul. Bema 11, tel. 228-69.

k 940-1

KOMUNIKAT

Podaje się do publicznej wiadomości, że opracowane zostały projekty zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

A. „Białostocki Przemysłowy” polegające na:

- 1) zmianie przeznaczenia terenu usług innych (symbol UI 1) oraz terenu przemysłu (symbol P 6) na tereny usług ogólnomiejskich oświaty w rejonie Al. 1000-lecia Państwa Polskiego,
- 2) zmianie przeznaczenia części terenu zieleni parkowej (symbol ZP 6) na tereny usług innych w rejonie ulic Al. 1000-lecia Państwa Polskiego i Szosy Północno-Obwodowej.

B. Część rejonu adm. Stawosław-Marczuk polegające na:

- 1) zmianie przeznaczenia części terenu garaży i parkingów w rejonie ulicy Marczukowskiej na tereny przemysłu (rozbudowa Plekarni nr 5),
- 2) zmianie przeznaczenia części terenu zieleni parkowej w rejonie Marczukowskiej na tereny ogrodów działkowych,
- 3) zmianie przeznaczenia części terenu zieleni parkowej na tereny otwartych ogrodów działkowych w rejonie ulic Gomulki i projektowanego przedłużenia ul. Hetmańskiej.

C. Os. Nowe Miasto II polegające na zmianie przeznaczenia części terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na tereny usług ogólnomiejskich w rej. adm. ul. Wiejskiej.

D. Zabudowy jednorodzinnej w rejonie ul. Wąskiej polegające na zmianie przeznaczenia terenu usług administracji i handlu na tereny komunikacji przy ul. Wasilkowskiej w sąsiedztwie Cmentarza Prawosławnego.

E. Terenów przemysłowo-szkolnych „27 Lipca” polegające na: zmianie przeznaczenia terenu zieleni nie urządzonej na tereny przemysłowo-szkolnych w rej. ul. Zaczysze w sąsiedztwie Gazowni Miejskiej.

Projekty w/w zmian wyłożone zostaną do publicznego wglądu w gmachu Urzędu Miejskiego w Białymstoku ul. Lenina 7/9 w dniach od 14 marca do 3 kwietnia 1984 r. w godzinach 10-12:

- pkt. A pok. 46,
- pkt. B pok. 47,
- pkt. C pok. 50,
- pkt. D i E pok. 43.

W okresie wyłożenia zainteresowani proszeni są o zgłaszanie uwag i wniosków.

k 1086-1

STACJA HODOWLI ROŚLIN 19-312 Pisanica, woj. suwalskie

ZATRUDNI

wykwalfikowanych pracowników:

1. Kierownika grupy remontowo-budowlanej
2. Kierownika gospodarstwa
3. Zootechnika
4. Wykwalfikowanych robotników grupy budowlanej
5. Magazyniera.

Zapewniamy mieszkania o wysokim standardzie, szkoła, przedszkole, stołówka, sklepy, przystanek PKS i PKP na miejscu.

Na oferty nie przyjęte nie odpowiadamy, kosztów podróży nie zwracamy.

k 690-1

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „METALOWIEC” w Czarnej Białostockiej

ZATRUDNI

► **GŁÓWNEGO KSIĘGOWEGO** ►

Wymagane wykształcenie wyższe ekonomiczne, 3-letni staż pracy na kierowniczym stanowisku lub średnie ekonomiczne i 5-letni staż pracy na kierowniczym stanowisku.

Warunki pracy i płacy do omówienia w biurze Spółdzielni, ul. Torowa 15.

k 960-1

SPÓŁDZIELNIA PRACY PRZEMYSŁOWYCH SUROWCÓW WTRÓNYCH w Białymstoku, ul. Płazowa 2

ZATRUDNI

► każdą ilość osób na umowę zlecenie do prowadzenia skupu surowców wtórnych na terenie miasta i województwa białostockiego.

Warunki pracy i płacy do uzgodnienia w Zarządzie Spółdzielni Białystok, ul. Płazowa 2.

k 882-1

„SPOŁEM” PSS w WĘGORZEWIE

ZATRUDNI OD ZARAZ

★ kierownika masarni
★ 4 plekarzy

Warunki pracy i płacy do uzgodnienia na miejscu z Zarządem Spółdzielni.

k 934-1

WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOLONY w Suwałkach

ZATRUDNI OD ZARAZ

► **Głównego Księgowego** ►

Wymagane wykształcenie wyższe i 6-letni staż pracy, lub średnie i 10-letni staż pracy.

Warunki pracy i płacy do uzgodnienia.

k 865-1

SPÓŁDZIELNIA USŁUG ROLNICZYCH w Puńsku

ZATRUDNI

▲ **Kierownika Grupy Remontowo-Budowlanej** ▲
z uprawnieniami budowlanymi.

Istnieje możliwość otrzymania mieszkania rodzinnego. Zgłoszenia kierować do Działu Kadr w SUR Puńsk.

k 756-1

Co, gdzie, kiedy?

W BIAŁYMSTOKU

Teatr Dramatyczny im. A. Węgierskiego — 18.30, 17.45, 18.00, 18.15, 18.30, 18.45, 19.00, 19.15, 19.30, 19.45, 20.00, 20.15, 20.30, 20.45, 21.00, 21.15, 21.30, 21.45, 22.00, 22.15, 22.30, 22.45, 23.00, 23.15, 23.30, 23.45, 24.00, 24.15, 24.30, 24.45, 25.00, 25.15, 25.30, 25.45, 26.00, 26.15, 26.30, 26.45, 27.00, 27.15, 27.30, 27.45, 28.00, 28.15, 28.30, 28.45, 29.00, 29.15, 29.30, 29.45, 30.00, 30.15, 30.30, 30.45, 31.00, 31.15, 31.30, 31.45, 32.00, 32.15, 32.30, 32.45, 33.00, 33.15, 33.30, 33.45, 34.00, 34.15, 34.30, 34.45, 35.00, 35.15, 35.30, 35.45, 36.00, 36.15, 36.30, 36.45, 37.00, 37.15, 37.30, 37.45, 38.00, 38.15, 38.30, 38.45, 39.00, 39.15, 39.30, 39.45, 40.00, 40.15, 40.30, 40.45, 41.00, 41.15, 41.30, 41.45, 42.00, 42.15, 42.30, 42.45, 43.00, 43.15, 43.30, 43.45, 44.00, 44.15, 44.30, 44.45, 45.00, 45.15, 45.30, 45.45, 46.00, 46.15, 46.30, 46.45, 47.00, 47.15, 47.30, 47.45, 48.00, 48.15, 48.30, 48.45, 49.00, 49.15, 49.30, 49.45, 50.00, 50.15, 50.30, 50.45, 51.00, 51.15, 51.30, 51.45, 52.00, 52.15, 52.30, 52.45, 53.00, 53.15, 53.30, 53.45, 54.00, 54.15, 54.30, 54.45, 55.00, 55.15, 55.30, 55.45, 56.00, 56.15, 56.30, 56.45, 57.00, 57.15, 57.30, 57.45, 58.00, 58.15, 58.30, 58.45, 59.00, 59.15, 59.30, 59.45, 60.00, 60.15, 60.30, 60.45, 61.00, 61.15, 61.30, 61.45, 62.00, 62.15, 62.30, 62.45, 63.00, 63.15, 63.30, 63.45, 64.00, 64.15, 64.30, 64.45, 65.00, 65.15, 65.30, 65.45, 66.00, 66.15, 66.30, 66.45, 67.00, 67.15, 67.30, 67.45, 68.00, 68.15, 68.30, 68.45, 69.00, 69.15, 69.30, 69.45, 70.00, 70.15, 70.30, 70.45, 71.00, 71.15, 71.30, 71.45, 72.00, 72.15, 72.30, 72.45, 73.00, 73.15, 73.30, 73.45, 74.00, 74.15, 74.30, 74.45, 75.00, 75.15, 75.30, 75.45, 76.00, 76.15, 76.30, 76.45, 77.00, 77.15, 77.30, 77.45, 78.00, 78.15, 78.30, 78.45, 79.00, 79.15, 79.30, 79.45, 80.00, 80.15, 80.30, 80.45, 81.00, 81.15, 81.30, 81.45, 82.00, 82.15, 82.30, 82.45, 83.00, 83.15, 83.30, 83.45, 84.00, 84.15, 84.30, 84.45, 85.00, 85.15, 85.30, 85.45, 86.00, 86.15, 86.30, 86.45, 87.00, 87.15, 87.30, 87.45, 88.00, 88.15, 88.30, 88.45, 89.00, 89.15, 89.30, 89.45, 90.00, 90.15, 90.30, 90.45, 91.00, 91.15, 91.30, 91.45, 92.00, 92.15, 92.30, 92.45, 93.00, 93.15, 93.30, 93.45, 94.00, 94.15, 94.30, 94.45, 95.00, 95.15, 95.30, 95.45, 96.00, 96.15, 96.30, 96.45, 97.00, 97.15, 97.30, 97.45, 98.00, 98.15, 98.30, 98.45, 99.00, 99.15, 99.30, 99.45, 100.00, 100.15, 100.30, 100.45, 101.00, 101.15, 101.30, 101.45, 102.00, 102.15, 102.30, 102.45, 103.00, 103.15, 103.30, 103.45, 104.00, 104.15, 104.30, 104.45, 105.00, 105.15, 105.30, 105.45, 106.00, 106.15, 106.30, 106.45, 107.00, 107.15, 107.30, 107.45, 108.00, 108.15, 108.30, 108.45, 109.00, 109.15, 109.30, 109.45, 110.00, 110.15, 110.30, 110.45, 111.00, 111.15, 111.30, 111.45, 112.00, 112.15, 112.30, 112.45, 113.00, 113.15, 113.30, 113.45, 114.00, 114.15, 114.30, 114.45, 115.00, 115.15, 115.30, 115.45, 116.00, 116.15, 116.30, 116.45, 117.00, 117.15, 117.30, 117.45, 118.00, 118.15, 118.30, 118.45, 119.00, 119.15, 119.30, 119.45, 120.00, 120.15, 120.30, 120.45, 121.00, 121.15, 121.30, 121.45, 122.00, 122.15, 122.30, 122.45, 123.00, 123.15, 123.30, 123.45, 124.00, 124.15, 124.30, 124.45, 125.00, 125.15, 125.30, 125.45, 126.00, 126.15, 126.30, 126.45, 127.00, 127.15, 127.30, 127.45, 128.00, 128.15, 128.30, 128.45, 129.00, 129.15, 129.30, 129.45, 130.00, 130.15, 130.30, 130.45, 131.00, 131.15, 131.30, 131.45, 132.00, 132.15, 132.30, 132.45, 133.00, 133.15, 133.30, 133.45, 134.00, 134.15, 134.30, 134.45, 135.00, 135.15, 135.30, 135.45, 136.00, 136.15, 136.30, 136.45, 137.00, 137.15, 137.30, 137.45, 138.00, 138.15, 138.30, 138.45, 139.00, 139.15, 139.30, 139.45, 140.00, 140.15, 140.30, 140.45, 141.00, 141.15, 141.30, 141.45, 142.00, 142.15, 142.30, 142.45, 143.00, 143.15, 143.30, 143.45, 144.00, 144.15, 144.30, 144.45, 145.00, 145.15, 145.30, 145.45, 146.00, 146.15, 146.30, 146.45, 147.00, 147.15, 147.30, 147.45, 148.00, 148.15, 148.30, 148.45, 149.00, 149.15, 149.30, 149.45, 150.00, 150.15, 150.30, 150.45, 151.00, 151.15, 151.30, 151.45, 152.00, 152.15, 152.30, 152.45, 153.00, 153.15, 153.30, 153.45, 154.00, 154.15, 154.30, 154.45, 155.00, 155.15, 155.30, 155.45, 156.00, 156.15, 156.30, 156.4

Kameralną, dyrygować będą
Henryk Szwedo. (nom)

Zgłoszenia kandydatów p
muje RMG LZS w Gódnapi
ul. Zwycięstwa 29, tel. 128. (

